

Ахмет Ясауи университеті
Медицина факультеті
Стоматология кафедрасы

Тақырыбы: Терапиялық стоматологиядағы дәлелді медицина

**ДОКАЗАТЕЛЬНАЯ
МЕДИЦИНА**

Қабылдаған:
Джуманов Ш

Орындаған:
Зейкін Ә

Тобы: 439Стом

Жоспар

- Кіріспе
- Дәлелді медицина анықтамасы
- Дәлелді стоматология
- Дәлелді стоматология қадамдары
- Қорытынды

КАРМАННЫЙ СПРАВОЧНИК

Карл Хенеган, Дуэнас Базлен

Доказательная медицина

Перевод с английского
под редакцией
акад. РАМН В.К. Петрова

ИЗДАТЕЛЬСТВО
«ГЭОТАР-Медиа»

UZON.RU

Триша Гринхальх

Основы доказательной медицины

ИЗДАТЕЛЬСТВО
«ГЭОТАР-Медиа»

Кіріспе

Алғаш рет 1990 жылы канадалық Мак-мастер университетінің ғалымдарының бір тобы клиникалық тәжірибесі бар ғылыми мәліметтерді және пациенттердің жеке қалауын жеке медицина бөліміне топтастыруды ұсынды.

Бұл ғылыми-тәжірибелік бөлім қол жетерлік, тығыз және объективті ақпараттардың бүкіл әлемде жүргізілетін клиникалық зерттеулердің заманауи және дәлелденген, яғни қандай да бір емдеу әдісі немесе дәрілік заттарды қолданудың артықшылығын дәлелдейтін, оны **"Evidence-Based Medicine" (EBM)** немесе **«ғылыми дәлелденген медицина" (НДМ)** деп атайды.

Дәлелді медицина

- дегеніміз бұл нақты науқасты емдеу үшін жақсы клиникалық зерттеулерді дәл және шын жүректен қолдану.
- Ғылыми ақпараттарды жинаудың жаңа технологиясы, критикалық талдауы, интерпретациясы

Дәлелді стоматология

дегеніміз дәлелді медицинаны қолдана отырып, стоматологиялық науқастарға сапалы, қатерсіз, тиімді медициналық көмек көрсету. Әр дәрігер дәлелді медицинаны күнделікті тәжірибесінде қолданады. Ол дегеніміз:

- 1. Дәлелденген шараларды күнделікті тәжірибесінде қолдануы.
- 2. Ең тиімді мәліметтерді қолдануы.
- 3. Қатері басым іс-әрекеттерді анықтауы.
- 4. Жұмысты қатып қалған әдіспен, өзінің түсінуімен жасаудан арылады.

Дәлелді стоматология 4 қадамнан тұрады:

1-қадам: емнің нәтижесіне әсер ететін факторды айқындау. Мұндай факторлар әдетте 4 элементтен тұрады:

- Клиникалық зерттелген ерекшеліктер;
- араласулар;
- Араласуды альтернативті еммен салыстыру;
- Ем нәтижесі.

2-қадам: айқындалған фактордың әсерін нақтылайтын мәліметтерді жинау;

3-қадам: алынған мәліметтердің клиникада қолданылуын қарастыру;

4-қадам: түрлендірілген емді қолданудың нәтижесін бағалау.

ДМ негізгі аспектілері

- 1. Жауабын табуға болатын, ақпараттарға қажеттілікті сұрақтарға алмастыру**
- 2. Осы сұрақтарға жауап алуда жақсы мәліметтерді негіздеу**
- 3. Дәлелденетін мәліметтердің сенімділік және пайдалылық пәніне критикалық баға беру.**
- 4. Осы бағалау нәтижелерін клиникалық тәжірибеге енгізу.**
- 5. Істелген жұмыс нәтижелерін бағалау**

Шешім қабылдаудың 4 қадамы

- Мәселені құру
- Ақпараттарды іздеу – осы мәселе бойынша әдебиеттер мәліметі
- Ақпараттың пайдалылығы және ғылыми дәлелділігін бағалау
- Тәжірибеде қолдану және\ немесе алынған нәтижелердің таралуы (публикациялар) негізгі үш бағыт бойынша:
 1. клиникалық ұсынылымдарды жасау,
 2. раңдомизирленген бақыланатын зерттеулердің жүйелі шолулар базасын жасау,
 3. арнайы оқытатын анықтама қағаз және электронды журналдар, жетекшіліктер, кітаптар және Интернет – ресурстар шығару.

Ғылыми дәлелдемелердің көзі

- Россиядағы Кохран кітапханасы мәліметтерінің базасы дискіде немесе (www.cochrane.ru)
- Интернет DARE, MEDLINE www.ncbi.nlm.nih.gov/Entrez/medline.html, EMBASE
- Периодтты медициналық жазбалардағы публикациялар, сонымен қатар «Халықаралық медициналық тәжірибе Ж. «Evidence-based medicine»

1992 жылы Оксфордта Кохран атымен аталған орталық ашылды, сол жылы Дж. Чалмер Кохран Ассоциациясын ұйымдастырды, ол әртүрлі елдерде бір бірімен байланысатын тор ретінде қызмет етеді.

Ассоциация құрылымында әртүрлі клиникалық бөлімдерді талдау және топтастыру үшін мультидисциплинарлы топтар (мысалы инсульт), салалар (мысалы педиатрия), әдістемелік көзқарастар (мысалы, статистикалық әдіс) ұйымдастырылуда. Әртүрлі шолу топтарының қызығушылығы және тораптары бойынша (мысалы, кәсіпкерлер торабы) координация бөлімі бар.

Ассоциацияның мақсаты: барлық рандомизирленген бақыланатын сынақтар регистрі негізінде жүйелік шолуды дайындайды.

2009 жылдың жиырма тоғызыншы қыркүйегінде **С.Ж. Асфендияров** атындағы ҚазҰМУ дәлелді медицина орталығы құрылды.

ДМ негізгі базасы

- **Medline мәліметтерінің базасы:** АҚШ Ұлттық медициналық кітапханасымен жасалған және қолдайды. Онда әлемнің жетпіс елінде шығатын 4000 журналдар индексацияланған, ақпараттың үш версиясы бар:
 1. **Баспалы** (Index Medicus, қол көрсеткіші, жыл сайын жаңартылады, оның негізінде электронды версиясы жасалады);
 2. **Онлайн-версия** (1966 жылдан бастап барлық мәліметтер базасы, Интернет арқылы жол жетерлік);
 3. **CD – ROM** (өндірушіге байланысты барлық мәліметтер базасы 10-18 дискілерден тұрады).
- **Кокран кітапханасы** жүздеген мың жүйелік шолулар және жүз мыңдаған рандомизирленген бақыланатын сынақтардың рецензияланатын аннотациялар. Кокран қызметтестігі Medline да дұрыс идентифицирленбеген, 60000 астам идентифицирленген зерттеулер жасалған.

ҚОРЫТЫНДЫ:

- Дәлелді медицинаның дамуы нәтижесінде көптеген медицина салаларына бірнеше өзгертулер енгізіледі. Дәлелді медицина орталықтарында мамандары жүргізген зерттеулер нәтижесінде бірнеше препараттар тиімділігі дәлелденіп келеді. Осыған қарап қазіргі заманда дәлелді медицина орталықтары мен мамандары ауадай қажет және оларсыз ғылымның алға дамуы қиындайды.

ҚОЛДАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР:

- □1. <http://www.Google.ru/> автор Воробьева К.П, “использование доказательной медицины врачами общей практики в Украине”, Украина, 2005 гол ,35-39 стр.
- □2. <http://www.Google.ru/автор> Л.Клевцова, “ДМ в России : перспективы развития”, Россия, 2003 год, 4 стр.
- □3. <http://www.Google.ru/> автор Ричард К.Доунбинс “Доказательная медицина:сравнение систем здравоохранения”, Америка, 19.11.2007 год, 18-21 стр.
- □4. <http://www.Google.kz/> Автор Аман Дүйсекеев, Қазақстандағы тәжірибелі дәрігерлердің дәлелді медицинаны қолдануындағы жетістіктері, Алматы, 15.06.2009 жыл/16:51
- v5. Триша Гринхальх “Основы доказательной медицины” под редакцией И.Н.Денисова, К.И.Сайткулова; Москва , 2008 жыл;

СПАСИБО

ЗА ВНИМАНИЕ